

NIEUWSBRIEF

Februari/maart 2023

Inhoud:

- Voorwoord Theo
 - 25 jarig bestaan PAN
 - Huiswaluw nestkasten
 - Eerste Rossel hoogstamboomgaard aangeplant
 - Patrijzenmengsel
 - Zonnebloemlint
 - Project landschapselementenherstel
 - Werkzaamheden werkploeg
 - Patrijzen tellen
 - Contact
-

Voorwoord Theo

Afgelopen jaar was een roerig jaar voor ondernemend Nederland. Vlaggen hingen op z'n kop. De oorlog in Oekraïne zorgde voor een prijsopdrijvend effect voor alle grondstoffen.

Als VAL Oud-IJssel hebben we echter niet stil gezeten. Na wat wisselingen in de organisatie hebben we de trein weer goed aan t lopen. We zitten goed in het werk en maken het landschap mooi en aantrekkelijk voor mens en dier. De werkploeg is weer op volle sterkte en de sfeer zit er goed in. Binnenkort hopen we ook het bestuur weer op volle sterkte te hebben. Mocht u er interesse in hebben om ons bestuur te versterken, neem dan gerust contact met me op.

Voor agrariërs is het dit jaar extra lastig om tot een goede invulling te komen van het bouwplan, verlies van derogatie, bufferstroken, teeltvrije zones, conditionaliteiten van t nieuwe GLB en de ecoregelingen. Graag horen we van u of we u daarmee van dienst kunnen zijn.

VAL Oude-IJssel wenst u een vruchtbaar en mooi groeiseizoen toe.

Theo Nieuwenhuis

25 jarig jubileum PAN

Door de VAL Oude IJssel is een honingboom (*Styphnolobium japonicum*) aangeboden aan de Vereniging PAN (Particulier Agrarisch Natuurbeheer Winterswijk/Aalten) ter gelegenheid van hun 25-jarige jubileum.

Deze boom symboliseert de goede samenwerking tussen beide agrarische natuurverenigingen. De boom is geplant bij het bedrijf van landwinkel Smits omdat dit precies ligt op de grens van het werkgebied van de VAL en de PAN.

Deze boom draagt als drachtboom voor bijen en hommels en als waardboom voor vlinders bij aan de functionele biodiversiteit op het akkerbouwbedrijf van de familie Smits.

Werkploeglid Henk Krajenbrink plant vakkundig de honingboom bij landwinkel Smits in De Heurne

Op woensdag 25 januari werd door de voorzitter van de VAL Theo Nieuwenhuis de boom officieel overhandigd aan voorzitter van de PAN Alfred Scholten.

V.l.n.r. Robert Lammers, Gert Smits, Theo Nieuwenhuis, Alfred Scholten, Edwin Smits en Rob Geerts

Huiszwaluw nestkasten

Naar aanleiding van het huiszwaluw broedsucces bij ons lid Edwin Keuper in Netterden, waar we in het kader van nuttige erfbewoners project in 2021 huiszwaluw kunstnesten aan de buitenkant van de melkstal hebben opgehangen, heeft de VAL Oude IJssel dit jaar specifiek de huiszwaluw gekozen voor extra ondersteuning uit het winstbestemmingspotje.

In 2021 waren direct al 2 kunstnesten bezet bij Edwin Keuper en zijn er enkele jongen uitgevlogen. In 2022 waren er maar liefst 9 nesten bezet en nadat de eerste jongen waren uitgevlogen was het een enorm spektakel in de lucht rondom de boerderij. Er zijn filmpjes hiervan op onze VAL-facebook pagina geplaatst.

Wat er speelt. De huiszwaluw staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. Rode Lijsten bevatten soorten die bedreigd worden of kwetsbaar zijn. Voor deze soorten geldt een hogere prioriteit bij het nemen van actieve beschermingsmaatregelen, bijvoorbeeld door hun leefgebieden te verbeteren.

Extra dilemma: Door klimaatsveranderingen hebben we steeds vaker te maken met een droog voorjaar of langdurige droogte in de zomer. Het maken van nestkommetjes door huiszwaluwen is daardoor moeilijker geworden omdat er door de droogte geen geschikte modderige plekken zijn waar ze hun nestmateriaal uit kunnen halen. Daarnaast, als het ze al wel lukt om een nest te bouwen, vallen de nesten door de langdurige warmteperioden van de muur af, zeker als de nesten direct bevestigd zijn op ijzeren gebinten die zelf ook erg warm worden als de zon erop schijnt.

Vanuit VAL Oude IJssel willen we graag een bijdrage doen door aan **leden** die als **hoofdberoep landbouw** hebben **gratis 2 huiszwaluw kunstnesten** aan te bieden en dit te financieren vanuit het winstbestemmingspotje.

Omdat we er zeker van willen zijn dat de kunstnesten daadwerkelijk een goede plek op uw bedrijf krijgen geven we hierbij 2 opties.

Optie 1: u haalt gratis de nestkasten op bij ons kantoor waarbij u een handleiding meekrijgt. U hangt de nestkasten zelf voor 1 april op en stuurt ons een foto ter bewijs.

Optie 2: U laat de kasten ophangen door VAL Oude IJssel en betaald eenmalig hiervoor een eigen bijdrage van € 30 ex BTW.

Ons doel is om voor eind maart alle kunstnesten te hebben bevestigd zodat wanneer de huiszwaluwen terug keren uit Afrika dit gereed is.

Waar moet u voor zorgen: de leefomstandigheden voor de huiszwaluw moet wel optimaal zijn. U zorgt voor kwaliteitsmodder in de buurt van de stal (een modderplek van varkens is ideaal, maar u mag ook zelf een modderplek creëren) zodat er elk jaar meerdere nestjes door de huiszwaluwen zelf

gebouwd kunnen worden. Daarnaast moet de dakoverstek waar de kunstnesten worden bevestigd aan de onderkant wit zijn.

Weetje: De kans van slagen dat huiszwaluwen komen broeden op uw bedrijf is groter als ze er in het verleden ook al eens gebroed hebben.

Ideale modderplek voor zwaluwen

Heeft u belangstelling:

- voor deze kunstnesten (het zijn 2 planken met daarop 1 kunstnestkom en daarnaast een ruwe plek waar een ander huiszwaluwpaar zelf een 2^e nestje kan bouwen) en voldoet u aan de overige voorwaarden? Stuur dan een mail naar Marga Kroezen op ons kantoor: mkroezen-administratie@val-oudeijssel.nl met daarin uw naam, adres, telefoonnummer, of u wel of niet eerder huiszwaluwen op uw erf heeft gehad, of u zelf de nestkasten op wilt hangen of dit door VAL Oude IJssel wilt laten doen.

Dit is het voorbeeld van de kunstnest huiszwaluw met een nestkom en een ruwe plek waar zelf een kom aan gebouwd kan worden.

Het gaat **niet om de boerenzwaluw** die altijd binnen in de stallen broedt en zelf een half open nestkommetje bouwt. Lees nog even [de factsheet Huiszwaluw](#) van Vogelbescherming Nederland voor meer tips van deze nuttige erfbewoner.

Een beetje tijd over? Wilt u ons te helpen de kunstnesten op de bedrijven te bevestigen en u heeft kennis van erfvogels, stuur dan een mail naar: akemp@val-oudeijssel.nl

Voor overige vragen of meer informatie kunt u bellen met Anna Kemp 06-53758609.

1e Rossel Collectie hoogstamboomgaard aangeplant

Op Valentijnsdag, de dag van de liefde, is de eerste Rossel Collectie hoogstamboomgaard door ons aangeplant.

In totaal zijn er maar liefst 22 Appel en Perenbomen vakkundig door onze werkploeg geplant aan "Over de IJssel" in Silvolde. Als ondergrond wordt in het voorjaar, half april, een kruidenrijk grasland ingezaaid. Het kruidenrijke grasland wordt deels begraaasd en/of 1 x per jaar gemaaid. Rondom de unieke Rossel Collectie boomgaard wordt een knip en scheerheg geplant. Samen met de fruitbomen, het kruidenrijke grasland versterken deze landschapselementen de natuur en biodiversiteit in de omgeving.

We zijn erg verheugd dat we bij meerdere projecten deze oude Achterhoekse hoogstamfruitbomen mogen plaatsen. Op deze manier komen er weer unieke fruitsoorten terug en bewaard voor de toekomst.

Wanneer u belangstelling heeft of vragen over deze unieke Rossel Collectie, mail dan naar info@val-oudeijssel.nl

Patrijzenmengsel

Ook dit jaar gaat VAL Oude IJssel weer zaadmengsels voor kleurrijke akkers en overhoekjes verkopen aan leden en particulieren. We hopen dat dit, net als de afgelopen jaren weer een groot succes gaat worden.

Net als afgelopen jaar kunt u kiezen uit:

- Tübingen bijenmengsel € 26,- per kg incl BTW (zaaidichtheid 1.5 kg per 500 m²)
- Patrijzenmengsel € 17,25 per kg incl BTW (zaaidichtheid 1 kg per 500 m²)

Minimale afname is 1 kg, op te hogen met een halve kilo.

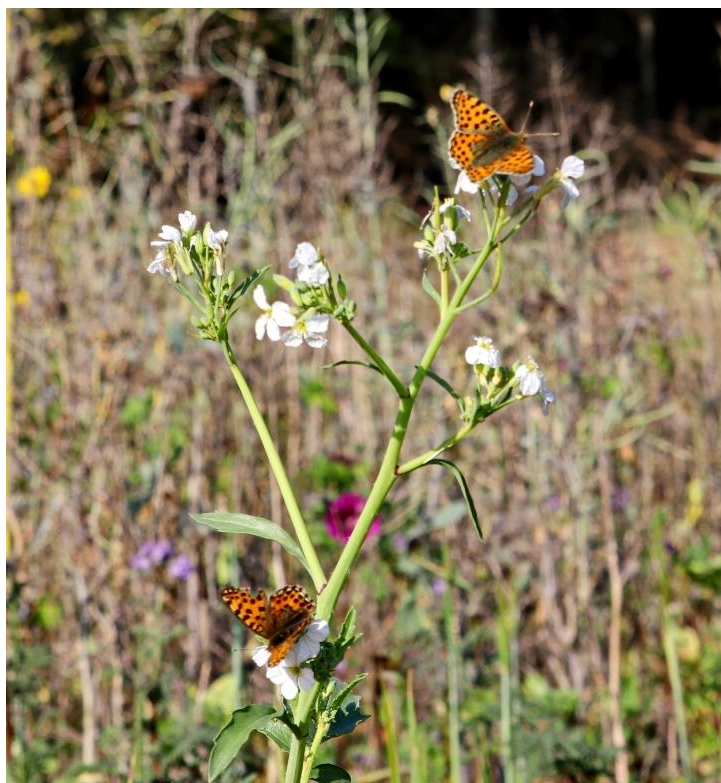
De samenstelling van de mengsels komen in de eerste week van april op onze website te staan.

U kunt uw bestellingen t/m 1 april doorgeven via de mail mkroezen-administratie@val-oudeijssel.nl

Graag ontvangen we hierbij het aantal m² en hoeveelheid zaaigoed, uw naam, adres, woonplaats, telefoonnummer.

Bestellingen zijn op de maandag en woensdag tussen 9.00 uur en 13.00 uur af te halen op ons kantoor vanaf 12 april. Betaling kan met voorkeur met pin of contant. Op rekening is mogelijk.

We adviseren pas vanaf half april te zaaien, de bodem is dan al wat meer opgewarmd en de kans op nachtvorst wordt kleiner.

Vele jaren heeft Jan Steverink met passie en vakkundigheid voor de ANLb in Montferland ingezaaid. Jan heeft nu aangegeven te willen stoppen. Wat wij erg spijtig vinden. Hij laat ons niet zomaar in de steek en heeft gezorgd voor een goede opvolger: Erik Ketelaar, akkerbouwer in Varsselder. Wij hebben er alle vertrouwen in dat Erik met net zoveel interesse, kennis en kunde als Jan het inzaaien gaat verzorgen.

Super bedankt Jan!

Foto:
Erik
Ketelaar

Zonnebloemlint

In de Achterhoek en de Liemers zag u het de afgelopen jaren al steeds vaker, de zonnebloemlinten langs de akkers met mais.

Een zonnebloemlint verbind, net als de akkerranden, boer, burger en bedrijven.

Ze zijn niet alleen mooi om naar te kijken, ze dragen ook bij aan de leefomgeving van insecten, bijen, vogels en andere zoogdieren. We helpen daarmee de biodiversiteit, maar ook de landschappelijke waarde en belevingswaarde van ons mooie Achterhoekse landschap.

Om in **2024** een zonnebloemlint mogelijk te maken door het werkgebied van VAL Oude IJssel zijn we op zoek naar enthousiaste vrijwilligers die ons helpen "de boer op" te gaan om de mogelijkheden te bespreken en in kaart te brengen. Vanwege de biodiversiteit is de VAL een voorstander van randen zonnebloemen gemengd met een bijen- of drachtmengsel wat overwintert en tot maart het jaar erop blijft staan. Dus het bloemenlint niet mee gehakseld wordt tijdens de oogst van de mais.

We zoeken hiervoor uiteraard ook beschikbare grond het liefst op zichtlocaties, dus heeft u mogelijkheden voor 2024 laat het ons alvast weten.

Tot slot: iedereen kan nu ook al sponsor worden van dit initiatief. Elke meter die wordt "gecrowdfund", wordt ingezaaid. Zo kunnen boer en burgers samen bijdragen aan meer biodiversiteit en een mooier landschap. Zie voor meer informatie: <https://zonnebloemlint.nl/>

Project landschapselementenherstel

In ons werkgebied van de VAL komen veel landschapselementen voor, zoals kleine bosjes, heggen, houtwallen en -singels en struweelhagen die niet onder de subsidieregeling van ANLb vallen.

Dat betekent geen vergoeding voor beheer maar ook geen verplichting tot beheer. Veel van deze elementen kampen met achterstallig onderhoud en er zijn vaak stukken bij waar de beplanting niet meer of nog maar minimaal aanwezig is. Door onderhoud en aanvullende inplant kunnen deze elementen weer tot volwaardige landschapselementen hersteld worden.

We hebben nu een potje van waaruit we nog 9 projecten tot 50% en maximaal tot € 700,- in de kosten kunnen tegemoet komen.

Camiel kan samen met u een onderhoudsplan maken en u adviseren in plantgoed. De werkploeg kan het inplantwerk verzorgen en de snoei en zaag werkzaamheden voor u verrichten. Ook een combinatie met inzaai van kruidenrijke randen en het plaatsen van nestkasten voor torenvalk en uilen is een mogelijkheid.

Dit alles versterkt het landschap en biodiversiteit.

Heeft u een bosje, singel of struweelhaag die achterstallig onderhoud heeft en interesse in deze herstelmogelijkheid, neem dan contact op met Camiel en we helpen u graag verder. Stuur hiervoor een mail naar info@val-oudeijssel.nl

Werkzaamheden werkploeg

Zoals u weet verricht onze werkploeg vele diverse werkzaamheden. Zij planten bomen, struweelhagen, bosplantsoen, zagen, knotten en plaatsen rasters. Zo ondersteunen zij vele ANLb leden in de onderhoudswerkzaamheden. Maar wist u dat zij er ook voor zorgen dat bij Netterden Zand en Grind het wandelpad begaanbaar blijft en het vuilnis opgeruimd wordt?

We hebben onze werkploeg de afgelopen periode uit kunnen breiden met Jurgen van Niersen, Bert Evers en Marty Roordink. Hierdoor is er ruimte ontstaan voor meer werkzaamheden. Zo kunnen we nu ook zorgen dat onder de fruit boomgaard het gras gemaaid wordt of bij een kleiner perceel weiland het sinus maai-beheer wordt toegepast. Wilt u ontzorgd worden, heeft u andere hulpvragen, dan horen we dit graag via info@val-oudeijssel.nl

Ook pauze houden hoort erbij; vlnr Henk Krajenbrink, Andre Vossers, Jurgen van Niersen en Bert Evers

Van links naar rechts: Marty Roordink, Henk Krajenbrink, Bert Evers en Jurgen van Niersen

De VAL Oude IJssel werkploeg aan het werk

Patrijzen tellen

Patrijzenteller klaar voor het nieuwe seizoen

Op donderdagavond 2 maart had ik de vrijwilligers die jaarlijks de patrijzen tellen rond Sinderen en Wehl uitgenodigd voor een bijeenkomst in het Dorpshuis in Sinderen. Twaalf personen hadden gehoor gegeven aan de uitnodiging. Op deze avond was ook de mogelijkheid om nog online de cursus 'Patrijzen tellen' van Boerenlandvogels (SLG) te volgen. Het leek me wel goed om dit als een soort opfriscursus die avond te doen.

Na de online-cursus heb ik de resultaten van vorig jaar laten zien. In de tabellen hieronder is te zien dat voor Sinderen het aantal territoria vergelijkbaar is met dat van 2021. Voor Wehl zijn er echter in 2022 behoorlijk wat minder patrijzen gezien ten opzichte van 2021. Niet duidelijk waar dat precies aan heeft gelegen, misschien gewoon gemist. Montferland, wat ook binnen het werkgebied van de VAL ligt, laat een toename zien van het aantal territoria.

Ik heb soms het vermoeden dat met de voorjaarsinventarisatie op geluid (met een luidspreker roepende mannetjes lokaliseren) soms wel wat gemist wordt. Daarom is het ook belangrijk ook later in het seizoen waarnemingen van patrijzen en koppels met jongen te verzamelen. Mijn oproep is dan ook: zie je als bewoner van het buitengebied patrijzen, geeft dat dan door aan mij (06-53210664) of Marga Kroezen.

Mochten er leden zijn die misschien ook wel patrijzen willen gaan tellen, die kunnen zich dan ook bij mij of Marga melden. Vanaf 15 februari kunnen de vrijwilligers weer op pad om patrijzen in hun telgebied te monitoren. De eerste patrijzen werden met het zacht weer half februari dan ook al gespot.

Rob Geerts (patrijzencoördinator Sinderen/Wehl)

Tabel 7: Aantal territoria, oppervlakte en dichtheid van de getelde gebieden in 2021

Telgebieden	Aantal telgebieden	Aantal territoria	Getelde Oppervlakte (ha)	Dichtheid (per 1000 ha)
Regio Aalten	4	16	3.771	4,2
Regio Berkelland	16	17	2.722	6,2
Regio Didam	2	2	278	7,2
Regio Montferland	16	34	3.221	10,6
Regio Sinderen	18	16	3.484	4,6
Regio Steenderen	10	12	1.844	6,5
Regio Vorden	34	60	5.832	10,3
Regio Wehl	4	13	964	13,5

Tabel 8: Aantal territoria, oppervlakte en dichtheid van de getelde gebieden in 2022

Telgebieden	Aantal telgebieden	Aantal territoria	Getelde Oppervlakte (ha)	Dichtheid (per 1000 ha)
Regio Aalten	4	11	3.771	2,9
Regio Berkelland	39	26	5.754	4,5
Regio Didam	0	0	0	0,0
Regio Montferland	19	40	3.863	10,4
Regio Sinderen	20	16	3.832	4,2
Regio Steenderen	7	9	1.349	6,7
Regio Vorden	24	72	4.321	16,7
Regio Wehl	4	7	964	7,3

Patrijzenpaar met jongen. De winnende foto van Nancy Hahné van de fotowedstrijd in het kader van het 10-jarig jubileum van VALA in 2022

Contact

VAL Oude IJssel

Munstermanstraat 6

7064 KA SILVOLDE

Telefoon: 0315 – 63 00 02

Camiel Helming (coördinator) op maandag bereikbaar

E-mail: info@val-oudeijssel.nl

Website: www.val-oudeijssel.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/valoudeijssel>

Administratie: mkroezen-administratie@val-oudeijssel.nl

Marga is op maandag en woensdag aanwezig van 9.00 uur tot 13.00 uur

U wordt al lid van VAL Oude IJssel voor slechts € 30,- per jaar!

